

Ett segertåg genom världen Världsspråk efter 80 år

□ "Esperanto har gjort sitt segertåg genom världen. På 80 år har det blivit ett världsspråk, som talas och skrivs i alla länder världen runt, och finns som tillvalssämne i vissa skolor.

□ Den som lärt sig esperanto behöver inte lära sig något annat språk man klarar sig utmärkt med enbart esperanto.

□ Såväl i Kina som Sverige trycks tidningar och böcker på esperanto, och med ett för alla gemensamt språk har följt "en ökad förståelse mellan grupper och folk."

I veckan firar Klubo Esperantista De Malmö 60-årsjubileum, men hur har det gått med L. Zamenhofs drömmar om esperanto som ett världsspråk?

Var det en utopi?

Den polske ögonläkaren Zamenhof utgav, 1887, under pseudonymen Doktoro Esperanto den första skrften i esperanto, Lingvo Internacia. Det visade sig emellertid snart att det var ganska otympligt, och fram till 1894 gjorde Zamenhof en hel del förbättringar.

För närvarande pågår en namninsamling i talrika föreningar världen över, för att med stöd därav till sommaren kunna lämna in ett krav till FN och UNESCO om att esperanto skall finnas som fritt tillvalssämne i alla skolor. Nu har man det bara i vissa skolor i England och Japan.

Vad är esperanto, och vilken betydelse har det?

Professor Bertil Malmberg, professor i fonetik, har i ett debattinlägg

sagt följande om esperanto:
— Esperanto är i själva verket baserat på ett romanskt ordförråd och har en grammatik som mest liknar de romanska språkens.
— Av de nu existerande konstgjor-

Alf Ronnby

da språken ligger esperanto bäst till, framför allt därför att det fått så stor spridning och en tämligen omfattande litteratur. Men tanken om att man genom att läsa esperanto skulle slippa ifrån att lära sig främmande språk är orimlig. En dylik utveckling skulle leda till en kulturell utarmning.

— Ett konstgjort språk lämpar sig endast för det dagliga livets konkreta behov, där nyanserna inte spelar någon roll och där det blott gäller att symbolisera enkla begrepp, säger professor Malmberg.

En av Malmögruppens 250 medlemmar är distriktschef Eric Fredin. Eric Fredin lärde sig esperanto redan

för 35 år sedan, och har under dessa år haft väldig nytta av kunskaper på resa i främmande länder.

— I fjor var jag i Japan och färdade studenter som hade lärt esperanto på universitetet, säger Fredin till KvP.

De talade om att det hade varit att lära sig esperanto för men fem år att lära sig ett någorlunda.

— Beträffande "känslan" för här konstgjorda språket, så jag den är lika stark som för annat språk som helst, säger Fredin.

Om esperanto i svenska skolor dr Ebbe Lindell till KvP. — Det finns inga planer på att upp esperanto på schemat i svenska grundskolan.

— Jag tror inte att det kan räcka till att studera ett annat språk som helst, säger Lindell.

för 35 år sedan, och har under dessa år haft väldig nytta av kunskaper på resa i främmande länder.

— I fjor var jag i Japan och färdade studenter som hade lärt esperanto på universitetet, säger Fredin till KvP.

De talade om att det hade varit att lära sig esperanto för men fem år att lära sig ett någorlunda.

— Beträffande "känslan" för här konstgjorda språket, så jag den är lika stark som för annat språk som helst, säger Fredin.

Om esperanto i svenska skolor dr Ebbe Lindell till KvP. — Det finns inga planer på att upp esperanto på schemat i svenska grundskolan.

— Jag tror inte att det kan räcka till att studera ett annat språk som helst, säger Lindell.

— I AMSTERDAM träffade jag på ett mycket tidigt stadium dr Sigismund Pragano, docent i esperanto vid universitetet, och i maj 1963 började jag att under dennes ledning studera esperanto. Läraren var tydligen skicklig, eleven lärt sig och språket lätt, ty snart nog kunde jag

esperanto och reste på min första stora kongress — en verklig upple-

velse. Jag anmälde mig som deltagare i värtgäststävningen och hade turen vinna första pris. I år fick jag hedersuppdraget att vid esperantovärldskongressen i Budapest tillsammans med professorer från ett flertal länder hålla föredrag i det s. k. "Somera Universitato" (Sommaruniversitetet).

— Jag har just gjort en föredragsturné i Sverige och Norge och esperanto berättat om mitt land, dess seder och bruk. Malmö är sista platsen. Jag talar gärna om alla de förändringar (främst sociala), som inträffat i Indien, sedan landet blev helt självständigt. Kvinnorna har en ställning, som är helt annorlunda än för endast något årtionde sedan. Vägen ligger ju öppen för studier även vid universitet. Hälsa- och sjukvård har undergått en revolutionerande utveckling med sjukhus t. o. m. på mindre orter. Ett betydelsefullt steg.

— SKALL JAG peka på något ögonfällande blir det nog järnvägstrafiken. Tidigare fanns 4 olika klasser med urusla vagnar och oerhörda förseningar. Nu har man en modern utrustning, nya vagnar, t. o. m. sovvagnar, och punktliga avgångs- och ankomsttider. Intressant detalj är nog vårt nattpostflyg. In-

den var ett av de första länderna, som införde sådant.

— På det språkliga området strävar vi att få hindustani (hindi) som centralspråk i stället för en mängd provinsspråk. Vi bryter samtidigt den officiella ställning, som i många länder har tagits av engelskan, ett språk som är alltför svårt för indiern i gemen. Hindi talas nu av 200 milj. människor, alltså världens tredje språk. Och för internationella kontakter finns ju det lättlärdade esperanto.

FOREDRAGSAFTONEN arrangerades av Skånes Esperantodistrikt, vars ordf. folkskollär. Olle Olsson, Lund, erinrade om att en nybörjarkurs börjar tisdagen den 27 sept. kl. 19.30 på Borgarskolan i Malmö, där

intresserade kan anmäla sig vid kursens början. I programmet medverkade även köpmän Jean Guillaume, Frankrike, som med tillhjälp av 100 st. vackra färgbilder förde auditoriet pr esperanto på en intressant och givande rundtur i sitt land.

Bland den talrika publiken sågs bl. a. s-ro Hidejuki Sakaeda från Japan, och dr Asvinikumar avslutade med en intressant redogörelse för kast-systemet i Indien samt en roande frågetimme ang. förhållandena i Indien.

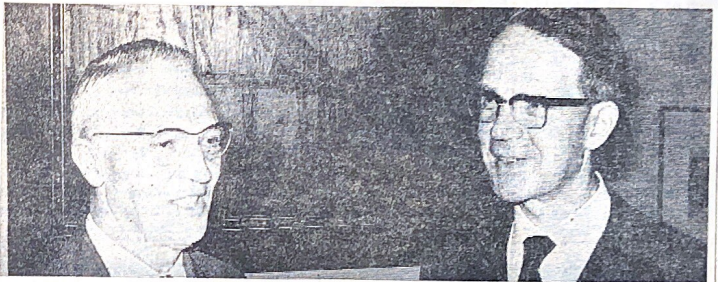
SKÅNSKA DAGBLADET

Telefon: 73300
Distributionen: 733 09

MÅNDAG

1966 26 september

Skriver doktorsavhandling i matematik på esperanto

En av de utländska föredragshållarna, sinjoro J. Guillaume, Frankrike (l.v.), i samspråk med ordföranden i Lunds Esperantoförbund, Olle Olsson, Lund.

En ung indier har skrivit sin doktorsavhandling i matematik, och han kommer att försvara sin avhandling vid universitetet i Amsterdam för att därefter resa tillbaka till Indien för att där undervisa i matematik vid det universitet där han fick sin första utbildning.

På Jördagskvällen kom dr Asvinikumar, 24 år, till Malmö för en mycket kort visit, och Skånska Dagbladets medarbetare hade en stunds samspråk med honom.

— Jag föddes, berättar Asvinikumar, 1942 i staden Lahabad i norra Indien och blev filosofie magister vid universitetet i denna stad. I februari 1963 kom jag så till Amsterdam för att vid universitetet studera matematik. Där har jag också skrivit min doktorsavhandling i matematik, på två språk, ett av dem esperanto.

— I AMSTERDAM träffade jag på ett mycket tidigt stadium dr Sigismund Pragano, docent i esperanto vid universitetet, och i maj 1963 började jag att under dennes ledning studera esperanto. Läraren var tydligen skicklig, eleven lärt sig och språket lätt, ty snart nog kunde jag

esperanto och reste på min första stora kongress — en verklig upple-

velse. Jag anmälde mig som deltagare i värtgäststävningen och hade turen vinna första pris. I år fick jag hedersuppdraget att vid esperantovärldskongressen i Budapest tillsammans med professorer från ett flertal länder hålla föredrag i det s. k. "Somera Universitato" (Sommaruniversitetet).

— Jag har just gjort en föredragsturné i Sverige och Norge och esperanto berättat om mitt land, dess seder och bruk. Malmö är sista platsen. Jag talar gärna om alla de förändringar (främst sociala), som inträffat i Indien, sedan landet blev helt självständigt. Kvinnorna har en ställning, som är helt annorlunda än för endast något årtionde sedan. Vägen ligger ju öppen för studier även vid universitet. Hälsa- och sjukvård har undergått en revolutionerande utveckling med sjukhus t. o. m. på mindre orter. Ett betydelsefullt steg.

— SKALL JAG peka på något ögonfällande blir det nog järnvägstrafiken. Tidigare fanns 4 olika klasser med urusla vagnar och oerhörda förseningar. Nu har man en modern utrustning, nya vagnar, t. o. m. sovgnagnar, och punktliga avgångs- och ankomsttider. Intressant detalj är nog vårt nattpostflyg. In-

den var ett av de första länderna, som införde sådant.

— På det språkliga området strävar vi att få hindustani (hindi) som centralspråk i stället för en mängd provinsspråk. Vi bryter samtidigt den officiella ställning, som i många länder har tagits av engelskan, ett språk som är alltför svårt för indiern i gemen. Hindi talas nu av 200 milj. människor, alltså världens tredje språk. Och för internationella kontakter finns ju det lättlärdade esperanto.

FOREDRAGSAFTONEN arrangerades av Skånes Esperantodistrikt, vars ordf. folkskollär. Olle Olsson, Lund, erinrade om att en nybörjarkurs börjar tisdagen den 27 sept. kl. 19.30 på Borgarskolan i Malmö, där

intresserade kan anmäla sig vid kursens början. I programmet medverkade även köpmän Jean Guillaume, Frankrike, som med tillhjälp av 100 st. vackra färgbilder förde auditoriet pr esperanto på en intressant och givande rundtur i sitt land.

Bland den talrika publiken sågs bl. a. s-ro Hidejuki Sakaeda från Japan, och dr Asvinikumar avslutade med en intressant redogörelse för kast-systemet i Indien samt en roande frågetimme ang. förhållandena i Indien.